

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА УС ПРЕЗ ПЕРИОДА НОЕМВРИ 2022 –
ОКТОМВРИ 2023г.

Уважаеми колеги,

С настоящият доклад ще изложа пред вас дейността на Управителния съвет на СБФД за изминалата година. Обемът на извършената работа през този период, която съвсем не е малка, ме принуждава да отбележа само основните и най-значими дейности.

След отчетно-изборното събрание миналата година, новоизбраният Управителен съвет започна работа по обичайните предизвикателства в кинопроизводството. Ситуацията бе следната: След тригодишни усилия Законът за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия както и Измененията в Правилника за приложението му бяха факт. Вълненията във филмовите среди обаче не стихваха и причини за това бяха реалностите след приемането им: затруднения при реализацията на филмови проекти и връщане на бюджетни средства, тенденциозни съдебни спорове с цел блокиране решенията на комисиите и изобщо работата на НФЦ, определени от мнозина колеги като саботаж, липсата на нов устройствен правилник на НФЦ, което принуждава Агенцията да работи с намален капацитет – недостатъчен, предвид огромния обем на работа, разпореден с новия закон. Станахме свидетели на недостойни за кинодейците пазарлъци с предложения към директора на НФЦ за оттегляне

на жалби, които блокират филми на колеги, ако бъдат пуснати в производство некласирани от художествената комисия проекти на продуцента, който е блокирал сесиите. Няма обяснение и поведението на тези продуценти, които блокират сесиите и спират хиляди колеги да работят по филмите си. Същите продуценти приемат безусловно правилата на НФЦ и не обжалват, когато те печелят сесия, но обжалват когато губят. При същите правила. Не мога да разбера принципа на такава позиция. В края на краищата обаче, това е нашата среда и ако искаме да я променяме, трябва всеки да положи малко усилия и воля.

Ще си позволя да припомня причините и следствията:

Администрацията на НФЦ предвидимо показва, че има остра нужда от увеличаване на капацитета, за да функционира в новите условия, а устройственият ѝ правилник, който урежда това, до ден-днешен, в нарушение на разпоредбите на ЗФИ, все още не е променен в съответствие с новия закон, което не позволява назначаване на необходимите нови специалисти – това изтъкнах и миналата година. Принуден съм, за съжаление, да го отбележа отново, защото съществени промени в тази насока не са направени.

Непроведените сесии през 2020 г. и през 2021 г. и забавянето на нотификацията доведе до връщане на средства в националния бюджет. Нещо, което може да се случи и през тази и през следващи години. Защото производственият процес в киното изисква внимателно и последователно планиране,

прозорливост за редица процедури, проектирани в многогодишна база (като търсене на копродуценти и финансиране от европейски фондове като Евроимаж и други източници и т.н). В същото време финансирането на българското кино е пряко обвързано с държавния бюджет в рамките на една календарна година. Това е сериозно противоречие, което не се отчита от Министерството на културата, а много трудно се разбира от Министерството на финансите. Водили сме няколко разговора с Министерство на финансите в тази посока, включително за така наречените доверителни escrow сметки, които до голяма степен биха създали механизъм за запазване на преходния остатък. Този месец тече дискусия, свързана с изменения и допълнения на закона за защита на културата, където има предложение годишните преходни остатъци в Министерство на културата да бъдат предоставяни на разпореждане на Национален фонд култура. Това е причината да се търсят нови и по-адекватни варианти на управление, като например Агенция Национален филмов център да стане първостепенен разпоредител или самостоятелен Фонд „Кино“.

Относно обществените консултации по проекта на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия (ППЗФИ), СБФД изрази следното становище, с което сте надлежно запознати:

СТАНОВИЩЕ

„Във връзка с провежданите обществени консултации по проекта на ПМС за изменение и допълнение на ППЗФИ, на първо място бихме искали да напомним, че при изработването на проект на нормативен акт следва да се изхожда от обществения интерес и да се спазват принципите на обосновааност и откритост. Предвид на това буди недоумение публикуваното в Портала за обществени консултации на 22.05.2023 г. съобщение от ИА „Национален филмов център“, с което по същество се оповестява намерението на държавен орган да наруши Закона за нормативните актове (чл.26, ал.4). В цитираното съобщение се обявява, че работната група, назначена със Заповед № РД- 09-251 от 21.03.2023 г. на Министъра на културата ще внесе конкретни текстове, **които да залегнат в проекта на ПМС** за изменение и допълнение на ППЗФИ **в срок до 05.06.2023 г.** – т.е. след изтичането на обявения по реда на чл.26, ал.4 от ЗНА срок за обществено обсъждане и внасяне на предложения (**24 май 2023 г.**). Горното, освен че представлява нарушение на разпоредбата на чл.26, ал.4 от Закона за нормативните актове, поставя в привилегировано положение една малка част от всички засегнати от приемането на промените в ППЗФИ страни. И

предпоства безкритичното приемане на предложенията на т.нар. „работна група“, които автоматично се предвижда да залегнат в проекта на ПМС. Това обезсмисля процедурата по обществено обсъждане на проекта за изменение на ППЗФИ, обявен на Портала за обществени консултации. В тази връзка бихме искали да обърнем внимание, че, за да има легитимност работната група по ППЗФИ, следва да е ясна представителността на организациите, които участват в нея и чии интереси представляват. Отговорност на държавните институции е да извършат преценка доколко предложенията за промени в нормативния акт са в обществен интерес“.

По нататък следват конкретни предложения по предлаганите нормативни промени, като акцентираме върху промените в ППЗФИ, отнасящи се до оценъчните карти, които съдържат критериите за оценка на филмовите проекти, а именно:

„1. Във връзка с предлаганите промени в **Приложение 8а и Приложение 8б**, касаещи оценъчните карти на проектите в документалното и анимационното кино, използваме случая да отбележим, че поддържаме запазването на по-голямата тежест на художествените критерии спрямо пазарните при оценката на проектите в игралното, документалното и анимационното кино, както е в сега действащия правилник и което е в съответствие с препоръките и изискванията на европейските регламенти. Тук следва да се отбележи, че въпреки по-голямата тежест на художествените

критерии, резултатите от последните сесии, проведени от ИА НФЦ ясно показват че художествено ориентирани автори и проекти са малка част от спечелилите финансиране. С оглед на това, бихме искали да обърнем внимание на следните факти:

-Относителната **тежест на служебната оценка** в общата оценка на проект за игрален филм е **12%** (12 точки от 100 точки) – това е занижение спрямо правилата, действащи преди измененията на ППЗФИ през 2021 г. Припомняме, че предложението на работната група към ИА НФЦ (работила по проекта от 2021 г.) беше относителният дял на служебната оценка да е дори 20%. Определеният дял от 12% на служебната оценка в сега действащия ППЗФИ не следва да бъде повече занижаван, тъй като това ще изкриви ясно регламентирани изисквания на чл.27, ал.1 т.5 от ЗФИ;

-Недопустимо и в противоречие на европейските правила е **пазарният критерий** да бъде определящ при оценката като културен продукт на проектите за филми. Пазарният критерий в служебната оценка е базиран на количествени показатели – **реализирани продажби** чрез платени гледания и **разпространение в българските кинозалони** на предишни произведения на продуцента и режисьора. Бихме искали да обърнем внимание, че съгласно ЗФИ (чл.27, ал.1, т.5) пазарният критерий се прилага само по отношение на пълнометражните игрални филми – художествените качества на проектите в документалното и анимационното кино не се оценяват по пазарни критерии, както и следва да бъде. В действащия правилник това обстоятелство е взето предвид при

определянето на относителната тежест на пазарния критерий в общата оценка (културния тест) на проектите в игралното кино и поддържаме този баланс да бъде запазен и занапред. В противен случай има сериозен риск от изкривяване на резултатите.

- В сега действащите карти за служебна оценка е предвидено всяко произведение, за което може да бъде установено наличието на поне 7500 платени гледания, да получи максималния брой точки по този критерий. Считаме, че този подход е справедлив и преодолява **риска от изкривяване и манипулиране на оценяването**. Възприетото в правилника възпроизвежда точно изискването на закона. Следва да се има предвид, че световната тенденция е филмите да достигат до своите зрители не само чрез разпространението им в киносалоните, а все повече чрез платените VOD платформи. Поради това броят на платените гледания, определян въз основа на **продадените билети в киносалоните в България** не показва действителния брой платени гледания на един филм. Тенденцията VOD платформи да изместват прожекциите в киносалоните ще се засилва, поради което смятаме, че не бива и в бъдеще да се допуска разширяване на указания в закона обхват на критерия по чл.27, ал.1, т.5, б. „б“ от ЗФИ. Считаме, че няма съмнение, че придаването на по-голяма тежест на критериите, базирани на **пазарни показатели**, при това касаещи предишни филми на продуцента и режисьора, крие сериозни рискове за злоупотреби и със сигурност **няма да допринесе за оценката на художествените качества на кандидатстващите за финансиране нови проекти**.

-Не на последно място, считаме че сега действащите критерии за оценка на художествените качества на проектите и определената им относителна тежест в общата оценка, са гаранция, че ще бъде подкрепено **произведение на културата, а не пазарен продукт**. Бихме искали да напомним, че киното като изкуство е част от формирането и изразяването на националната ни култура и отговорност на Българската държава чрез Министерството на културата е да насърчава и подпомага произведения на културата, а не пазарни модели.

-Следва да е ясно, че ако сега съществуващият в ППЗФИ баланс между художествени и пазарни критерии бъде нарушен, това на практика ще обезсмисли философията за възприемане на киното като изкуство. Философия, която е водещ принцип в цялата 90 годишна история на Съюза на българските филмови дейци – **възприемане на киното като изкуство** и поощряване на повече зрители да гледат българско киноизкуство. Уверени сме, че по този въпрос с Министерството на културата би следвало да имаме едномислие.

Изразяваме своята убеденост, че занижаването на художествените критерии за оценка на филмовите проекти за сметка на пазарните представлява заобикаляне на изискванията на Регламент 651/2014 за прилагане на културен тест. В случай, че това бъде допуснато в проекта за изменение на ППЗФИ, СБФД ще предприеме всички възможни действия за сезиране на европейските институции и българското общество“.

2. Относно **§ 3.** и **§ 4.** от проекта на ПМС, касаещи изменението на чл. 37, ал. 6 и отмяната на член 38, с които се предвижда **отпадането на изискването за сключване на договор с членовете на двата състава на Финансовата комисия:**

Считаме, че е целесъобразно да бъде запазен облигационния ред за уреждане на отношенията между ИА НФЦ и външните експерти – членове на двата състава на Финансовата комисия, тъй като това би предоставило възможност за по-ефективен контрол върху дейността на експертите (чрез уреждането на конкретни задължения в договора и обвързване на неизпълнението им със съответни санкции, включително и за предсрочно прекратяване на правоотношението в случаите на груби нарушения).

Считаме, че отпадането на изискването за сключване на договор и уреждането на отношенията единствено по административен ред, ще доведе до невъзможност за предсрочно отстраняване на експерт, дори при системно неизпълнение на задълженията му, което при определени хипотези би довело и до блокиране работата на финансовата комисия (каквито примери вече има в практиката на ИА НФЦ). Тук следва да се има предвид липсата на нормативно регламентирани основания за предсрочно прекратяване на мандат на член на финансова комисия, както и тежката процедура по обжалване на административните актове.

Предвид на това предлагаме **да бъде запазено изискването за сключване на договор поне що се отнася до експертите – членове на първи и втори състав на Финансовата комисия, които не са**

служители на ИА НФЦ и, които се определят чрез жребий от регистъра по чл.15, ал.1 от ЗФИ. По този начин ИА НФЦ ще разполага с възможност да регламентира детайлно и конкретно задълженията на експертите и съответната отговорност при неизпълнението им.

Независимо от горното, следва да се има предвид, че предлаганите промени в тази част съдържат пропуск, който ще доведе до противоречиво тълкуване и прилагане на нормативната уредба, а именно:

Чл.40 от сега действащия ППЗФИ изрично предвижда, че по отношение на членове на първи и втори състав на финансовата комисия се прилагат разпоредбите на чл. 14, ал. 7 – т.е. въвежда се изискване за сключване на договор с всеки член на финансовата комисия. По този начин, след изменението на чл. 37, ал. 6 (съгласно §.3 от проекта на ПМС), разпоредбата на чл.40 ще бъде в пряка колизия с чл. 37, ал. 6. **Считаме, че двете норми трябва да бъдат синхронизирани**, като по съображения за целесъобразност би следвало да бъде запазено изискването за сключване на договор по отношение на експертите, които не са служители на ИА НФЦ.

3. Предлагаме изменение на **чл. 40е, ал. 6** с цел въвеждане на изисквания за **образователен ценз на експертите**, които ще се вписват в регистъра по чл.15, ал.1 от ЗФИ и, които ще участват в състава на националните художествени комисии (и другите комисии), **прилагащи културен тест по смисъла на Регламент (ЕС) 651/2014**. Следва да се подчертае, че изисквания към членовете на художествените комисии за притежаване на съответното висше образование

съществуваха до приемането на измененията на правилника през 2021 година и тяхното отпадане беше напълно лишено от основание. Наличието на специализиран образователен ценз гарантира, че за членове на комисиите ще бъдат определени хора, притежавачи необходимите знания, култура и опит, за да оценяват художествените качества на кандидатстващите проекти, поради което предлагаме изискванията за образователен ценз да бъдат въведени отново при предстоящото изменение на ППЗФИ.

В тази връзка поддържаме и настояваме да бъде запазено регламентираното в правилника **разграничение при определяне на експертите, участващи в националните художествени комисии, оценяващи проекти за създаване на филми и тези, оценяващи сериали.** Сега действащата регламентация осигурява гаранции, че проектите както за филми, така и за сериали ще бъдат оценявани от **експерти с опит и познания в областта на киноизкуството,** а експерти, тясно специализирани в производството на телевизионни сериали (предназначени предимно за излъчване в програмите на пазарно ориентирани телевизионни оператори) няма да се допускат до оценяването на филмови проекти, предвид непреодолимите драматургични и художествено-постановъчни различия в оценяването на филмовите проекти и сериалите.

Прилагането на правилата в сега действащия правилник при определяне на експертите в художествените комисии доведе до адекватни решения на комисиите и се доказва, че са ефективни.

Предлаганото от СБФД изменение на чл. 40е, ал. 6 от правилника е насочено към завишаване на изискванията и осигуряване на допълнителни условия за избор на високо квалифицирани експерти, които да оценяват художествените качества на кандидатстващите проекти. В тази връзка предлагаме на Министерството на културата и ИА НФЦ да обмислят необходимостта от завишаване на изискванията за професионален опит на експертите - броят на реализирани филми, необходими за вписване в регистъра по чл.15, ал.1 от ЗФИ да се увеличи от 2 филма (както е в сега действащия правилник), на 3 филма".

....

„4. Предлагаме изменение на **чл. 46, ал. 5** с цел създаване на гаранции за запазване на размера на ежегодната субсидия за филмопроизводство, която съгласно чл.17, ал.4 от ЗФИ се определя на базата на средностатистическите бюджети на игралните, документалните и анимационните филми, произведени през предходната година. Бихме искали да подчертаем, че определянето на средностатистическия бюджет за филмопроизводство е в пряка връзка с размера на отпусканата от ИА НФЦ държавна помощ за отделен проект за игрален, документален или анимационен филм. С цел преодоляване на хипотеза на занижаване на бюджетите на филмите, което би довело и до занижаване на размера на общата годишна субсидия за филмопроизводство, СБФД предлага допълване на **чл. 46, ал. 5** като се въведе праг, под който Изпълнителният директор на ИА НФЦ няма да може да определя ежегодния максимален размер на

финансовото подпомагане за проектите за производство на пълнометражни игрални и документални филми, и за анимационни филми. По този начин ще се гарантира така необходимата на сектора средносрочна предвидимост на процеса на финансиране и взаимодействие между продуценти и администрация. Следва да се отбележи, че възнагражденията в сферата на киното са се увеличили двукратно в рамките на последните три години и нашите опасения са, че намаляването на бюджетите за филмопроизводство ще доведат до невъзможност за създаване на качествени български филми.

Конкретното ни предложение за изменение на **чл. 46, ал. 5** е както следва:

„(5) Ежегодно, в срок до 31 януари, изпълнителният директор на Агенцията издава заповед за определяне на максималния **допустим** размер на финансовото подпомагане на отделен проект по ал.1, т.1-4, **който за проектите по ал. 1, т. 1, букви „в“ и „г“, т. 2, букви „в“ и „г“ и т. 3 букви „в“, „г“ и „д“, не може да е под 80% от средностатистическия бюджет за съответния вид филми за предходната година.**“

5.Предлагаме изменение на **чл. 51а, ал. 3** с цел завишаване на изискванията към проектите, кандидатстващи за държавна помощ по схема за възстановяване на разходи. Следва да се отбележи, че визираният в алинея 3 на чл.51а **раздел А от Квалификационния тест** се отнася до „културното съдържание“ на кандидатстващия проект, като **максималният брой точки** по раздел А е **16**. Предвид на това считаме, че е напълно неприемливо да се допуска проект да премине теста с резултат от едва

4 точки. На практика това означава, че по отношение на проектите, кандидатстващи за държавна помощ по схема за възстановяване на разходи не се прилага никакъв културен тест. В тази връзка бихме искали да подчертаем, че Регламент (ЕС) 651/2014 не прави разграничение под каква форма се предоставя държавната помощ – като директна субсидия или чрез финансови стимули. Във всички случаи се прилагат едни и същи правила за отпускане на помощта – включително изискването за прилагане на културен тест, гарантиращ, че **държавно подпомагане ще се предоставя само за създаването на културен продукт**.

По тази причина предлагаме да се завиши изискването, като минималният изискуем резултат за преминаването на раздел А от Квалификационния тест бъде **12 точки**.

Конкретното ни предложение за изменение на чл. 51а, ал. 3 е следното:

В чл. 51а, ал. 3 цифрата „4“ да се замени с цифрата „12“.

6. Предлагаме изменение на **чл. 57, ал. 7** отново с оглед завишаване на изискванията към проектите, кандидатстващи за държавна помощ по схема за възстановяване на разходи. Не би следвало проект да се допуска за финансиране при получаване едва на **14 точки** по Квалификационния тест, при положение че общият брой точки по раздел А и раздел Б от Квалификационния тест е **36 точки** (т.е. с резултат под 40% кандидатът се счита за допустим). Само за сравнение ще посочим, че проектите, кандидатстващи за субсидия за филмопроизводство могат да бъдат

допуснати до финансиране само ако са получили 70% от общия брой точки по оценъчните карти, т.е. изискването е **културният тест да бъде издържан с резултат не по-малко от 70%** (вж. чл. 50, ал.2 от ППЗФИ). Смятаме, че не е оправдано по отношение на проектите, кандидатстващи за държавна помощ по схема за възстановяване на разходи, да се прилагат занижени критерии. Предлагаме до финансиране по схема за държавна помощ чрез възстановяване на разходи да се допускат проекти, които са получили поне 50% от общия брой по Квалификационния тест, т.е. **18 точки**. В тази връзка бихме искали още веднъж да подчертаем, че Регламент (ЕС) 651/2014 не прави разграничение под каква форма се предоставя държавната помощ и правилата за отпускането ѝ трябва да са равнопоставени и да гарантират, че държавно подпомагане ще се предоставя само за създаването на културен продукт"...

Това са основните предложения за изменение на ППЗФИ, които внесохме по официалния административен ред. Доколкото сме информирани от директора на Агенция НФЦ в Министерството на културата по Правилника работи вътрешна комисия, в която участват само щатни служители на Министерството. Предстои да обсъдим текстовете, които ще бъдат подложени на обществено обсъждане. Съюзът ще се включи в общественото обсъждане активно, както винаги е правил.

Тук искам да споделя своето лично заключение, което, надявам се, се споделя от по-голяма част от вас. За голямо съжаление, стигам да извода, че българската филмова общност е незряла за обединение и ще продължи да не осъзнава необходимостта от

търсене на отговорност от регулаторите на филмовите процеси, а именно – държавната администрация. Наблюденията ми от прякото участие в общуването с администрацията затвърдиха в мен опасенията, че, възползвайки се от егото на част от представителите на филмовата ни общност, същата тази администрация с голяма лекота противопоставя различни групи от нашата общност и по този начин оправдава бездействието си и прикрива недопустимата си безидейност.

Не без активните деструктивни действия на наши колеги, голяма част от средствата за кино, увеличени значително последната година, няма да могат да бъдат използвани за създаване на филми и културни прояви, а ще бъдат върнати в бюджета на държавата. Дано това не се случи и да остане само мои опасения. Толкова за ЗФИ и ППЗФИ.

Паралелно с работата по Правилника СБФД стана инициатор за кампания по увеличаване на бюджета за култура. В тази връзка се обърнахме към останалите творчески съюзи и през месец юни бе изпратено съвместно Отворено писмо до всички парламентарни групи на политически партии и председателя на Народното събрание Росен Желязков с настояване делът на средствата, предвидени за култура в Бюджет 2023 да бъде увеличен на 1% от БВП, като се основахме на поетия в предизборната кампания ангажимент от Продължаваме промяната, Демократична България, БСП за България и Има такъв народ. За съжаление, усилията ни не се увенчаха с успех. Проектобюджет 2024 е рестриктивен в частта си средства за култура. Очакванията ни, че

политическите представители, които се определят като либерали и в чийто предизборни програми беше залегнало увеличаването на средствата за култура, не се оправдаха. Напротив, в дългосрочната прогноза средствата за култура, заложи в бюджета на държавата, намаляват. Водим активни разговори с народни представители, както впрочем и други творчески съюзи, това да не се случи. Моята прогноза е, че така изготвеното от управляващите предложение за бюджет 2024, в частта средства за култура, ще претърпи положителна за нас промяна.

В същото време в Парламента се работеше по предложения за промени в Закона за авторското право и сродните права във връзка със синхронизацията с Директивите 2019/789 и 2019/790 на ЕС. Без да влизам по същество ще спомена, че в Сдруженията за колективно управление на авторски права като Филмаутор, Мюзикаутор, Артистаутор и Профон реагираха активно срещу формалното прилагане на тази синхронизация без стремеж за ефективно правоприлагане в областта на авторските права, без предвиждане на механизми и рамка за реализацията им. СБФД се включи активно в тяхна подкрепа и изпрати писмо в този смисъл до Комисията по култура на 49-то НС.

Това в най-общи линии е участието ни в процедурите по нормативната уредба. Както бе казано, тези процеси бяха съпътствани от множество срещи, официални писма, своевременни доклади до членовете на Съюза. С цялата нормативна дейност на

Съюза, можете да се запознаете от сайта на СБФД. Обществено значимите от тях, както добре знаете, бяха изпратени на мейлите на всички членове на Съюза, каквато е практиката на нашата администрация през последните години.

Другата важна посока за развитие на съюзните политики е стопанската дейност. Анализът на изтеклия едногодишен период очертава няколко основни тенденции и акценти в икономически и стопански план в развитието на СБФД:

Съюзът и търговското му дружество Спектър 92 ЕООД продължиха активно дейността си по проекти с външно финансиране от публични източници. Вече стана традиция проектно финансиране на дейности: през текущата година, реализирахме два проекта с Национален фонд култура, съответно по програма „Възстановяване на културни организации“ и програма „Критика“. В тази програма списание „Кино“ отдавна сътрудничи в създаването на качествено авторско съдържание.

През май 2023 г. Спектър-92, със съдействието на ИА НФЦ, успешно проведе Второто издание на националния фестивал на българското кино „Награди

на СБФД – В. Гендов“ в салона на Националния театър за опера и балет.

Проектната дейност на Съюза създава значителна добавена стойност за него в две направления. На първо място, Съюзът и Спектър реализират значителна по обем дейност с положителен обществен ефект и въздействие в сферата на националната ни филмова култура и кино-развитие – основен акцент в дейността на Съюза. На второ място, проектната дейност на Съюза има съществен положителен финансов ефект за него. Благодарение на проектите, СБФД се сдоба със съвременна компютърна и печатна техника; оборудва собствена мултимедийна зала; проектите позволиха на Съюза да облекчи плащането на част от хонорарите и заплатите на ангажираните в него, което от своя страна му позволи да акумулира всеки месец свободен финансов ресурс, който да насочи към ремонтна дейност.

СБФД продължи и успешното си партньорство с ИА НФЦ и Столична община във връзка с издаването на списание Кино. И с двете институции бяха сключени възмездни договори /извън финансирането по програми/ за реклама и отразяване на платформата на списанието на събития и филми от съвременния кино

и културен живот. Надяваме се тази дейност да намери своето продължение и за в бъдеще.

През последната година сме свидетели на значително развитие в изграждането на почивната ни база в град Созопол. Дружеството инвеститор в имота ИНТИ ООД беше осъдено да заплати на СБФД неустойки и други разходи за забава на изпълнение на строителството. Фактически дружеството ни заплати дължимата сума в размер на 137660 лв. през август т. г. Тук е мястото да изразя своите специални благодарности за работата на юриста на Съюза – адвокат Чурилова, а също и на адвокат Желязко Андреев от Бургас. Както знаете, за Созопол беше намерен втори инвеститор, който довършва започнатото строителство – фирма „Домино инвест – София“ ООД. Срокът по договора за завършване на строителството – 31.03.2023 г. беше удължен еднократно с решение на УС – до края на тази година. Към момента строителните работи в имота са в довършителна фаза и сградата е почти завършена. С много висока степен на вероятност, нашата база в Созопол ще бъде функционална за лятото на 2024 г. Експертната оценка на базата по текущата стопанска конюнктура към януари 2022 г. е около 3 млн. лева без ДДС, а пазарната оценка на базата към момента е още по-висока – над 7,5 милиона лева. Прогнозният годишен наем за СБФД от нея е над 120 000 лева без ДДС. След 15 години перипетии и усилия през следващата година има реален шанс да добавим към дълготрайните си активи имот, чиято цена само ще продължи да расте. В момента, докато изчаква

финализирането на строителството, УС е в търсене на най-подходящ подход за намиране на наемател на базата. Бъдещата база в Созопол ще бъде с площ 1300 кв. м. и ще се състои от 13 малки и големи апартамента в обособена част на сградата с отделен вход, както и от заведение – с голяма тераса на ниво партер, с площ от около 80 кв. м.

Базата Лесидрен. През последната година продължихме търсенето на устойчиво решение за стопанисване на Творческата ни база в с. Лесидрен. Тя не работи, намира се в сравнително добро общо състояние, охранява се, но се нуждае от сериозни инвестиции в осъвременяване на инфраструктурата. Нужен е сериозен и дългосрочен ангажимент, свързан със значителни по обем инвестиции в базата, с цел тя да отговори на съвременните стандарти и да стане конкурентна на новите хотели в района на с. Рибарица и Троян. През последните години търсим активно наематели. Проведохме над 10 срещи с интересувачи се кандидати – от местни хотелиери до хотелиери с бази на морето. Това, което мога да обобщя в резултат от срещите е, че най-сериозното препятствие пред потенциалните наематели, са огромните инвестиции, необходими за модернизирането на базата; инвестиции съизмерими с текущата ѝ цена, и то при условията и несигурността на наемния

договор и периодичните уставни промени в управителните органи на Съюза. Трябва да отчетем, че през целия период, в който Лесидрен не работи, СБФД плаща начислени данъци и такса битови отпадъци. Всяка година сумата е в размер на около 5000 лева. Към тази сума трябва се добавят и разходи за надзор и охрана и основни консумативни разходи - още 4800 годишно (или около 400 лева месечно). След неуспешните опити няколко години да бъде намерено партньорство за стопанисване на базата, УС обмисля възможности за решение на ситуацията и в рамките на няколко месеца ще излезе с решение, което ще бъде предложено за обсъждане от ОС на СБФД.

През последната година се направи значителна по обем ремонтна дейност на къщата ни в гр. Балчик. СБФД има вещно право на ползване върху имота, за което в миналото е заплатил значителна сума. Сградата се нуждаеше спешно от ремонт на покрива и фасадите, като същевременно е под тежестта на ограниченията, произтичащи от статута ѝ на недвижима културна ценност. Ние изработихме и финализирахме проект за ремонт, съгласуван с Националния институт за недвижимо културно наследство към Министерството на културата. През есента на 2022 г. осъществихме с наши средства първата част от ремонта - цялостна подмяна на

покрива; а през пролетта на т.г. ремонтирахме и фасадите на сградата, бяха закупени и нови легла за цялата база. Средствата за този ремонт Съюзът акумулира именно от спестени разходи, благодарение на осъществяваните проекти, за които споменах.

Най-голямото предизвикателство в стопански план през последната година, беше намирането на нов наемател за Дом на киното. В края на 2022 г. изтичаше договора ни с Арт фест за Дома на киното. Двете страни го продължиха еднократно до 01.06.2023 г. За съжаление, в последния момент Арт фест се отказа от намеренията си да стопанисва и управлява Дома. В условията на спешност и неотложност, през лятото на т.г. УС проведе и осъществи процедура по търсене и договаряне с нов наемател. В крайна сметка, в конкурсната процедура, организирана от УС, беше избрана фирма Амбиент ЕООД. Началото на нашите взаимоотношения, стартирало на 04.08.2023 г., е много добро. Договорихме значително увеличение на месечния наем – фактически той беше удвоен; договорихме отстъпки и достъп на съюзни членове; както и мащабна инвестиционна програма в Дома – в техника, в инсталации, в ремонти и мн. др, която ще се развива и осъществява през годините. Тук искам специално да благодаря на колегите от Пърпъл рейн ООД – Ради Георгиев; Борислав Чучков и

Цанко Василев, които в летния период се съгласиха да поемат временно управлението на Дома, така че той да продължи да работи, докато подбирахме бъдещия наемател. Оценяваме тяхната ценна помощ и съдействие като колеги и приятели, и бихме искали най-сърдечно да им благодарим. В условията за участие в преговорите за наемател на Дома на киното ние включихме необходимостта от сериозни подобрения на салона като отопление, вентилация и др., на техническото оборудване: екран, прожекционна и озвучителна апаратура и др., а също и основни реконструкции в прилежащите пространства. Това изисква мащабни вложения, които не биха могли да се възвърнат в краткосрочна перспектива. УС смята, че мащабната инвестиционна програма, която предстои в имота в размер на над 460 хил. лева, изисква и по-дългосрочно ангажиране и от двете страни като това беше договорено с новия наемател. Сключеният от нас договор е под условие -срокът му от 10 години да бъде одобрен от ОС на СБФД, нещо за което аз и целият УС най-горещо ви призоваваме при разглеждане на точката за това от дневния ред на днешното ни събрание. Дом на киното е труден обект. Програмирането на артхаус кино, поддръжката на качествена високохудожествена програма; поддръжката на техниката, техническите инсталации

и т.н.; осигуряването на безплатен достъп – всичко това е много трудно в съвременните пазарни условия. Конкуренцията на комерсиалните киносалони и спадът в посещенията на кината в европейски мащаб допълнително усложнява ситуацията и ни изправя заедно с наемателя пред значимите предизвикателства в тези условия да запазим и развием Дом на киното като културен хъб и център за качествено изкуство на София...

Относно всички останали имоти на Съюза като цяло имаме добро и коректно текущо работно сътрудничество и взаимоотношения с нашите наематели. Всички изтекли договори в последния тригодишен период бяха разглеждани и подновявани регулярно от УС. По-голямата част от наемите бяха индексирани. За част от тях, изтичащи в близките месеци, предстои продължаване на срока и индексирание на наема.

Увеличените наеми вдигат нивото на планираните приходи на Съюза през 2024 с приблизително 30% спрямо отчета за 2022, което ще видите по-подробно в проекта за Бюджета за 2024 г.

Въпреки че международната дейност на Съюза е ограничена от финансовите ни възможности, не преставаме с усилията си да присъстваме на

европейската карта на неправителствени сдружения в областта на киното. Ще отбележа членството на СБФД във **ФЕРА** /Федерация на европейските филмови режисьори/, във **ФИПРЕСИ** /Международна федерация на филмовите критици/, в **АСИФА** /Международна асоциация на анимационния филм/, в **СИФЕЖ** /Международна асоциация за детско кино/. Развитието на международните контакти е фундаментален въпрос за участие в европейските и световните интеграционни процеси и в политиките за отстояване на националната идентичност.

СБФД активно участва в процесите на развитие на киното в България чрез фестивали, чествания, семинари и дискусии. Ще посоча само онези, на които сме партньор, инициатор, организатор или съорганизатор: „София филм фест“, „Любовта е лудост“, „Златна роза“, „Златен Ритон“ и „Златна липа“.

В заключение искам да отбележа, че през 2024 г. нашата организация навършва 90 години от създаването си. На няколко от последните заседания УС разисква този въпрос и вече са направени крачки в тази посока. Заслужва си да помислим как ще отбележим това събитие подобаващо, както и за обществения отзвук от него.

Уважаеми колеги,

Отбелязвам настоятелно, че политиките на СБФД и през тази година продължават десетилетните стратегически политики на нашата деветдесетгодишна

организация – отстояване на позициите на българското кино за създаване на високохудожествено изкуство и затвърждаване на престижа на СБФД в културното и обществено пространство.

Благодаря за вниманието.